Dentinan lehti

Vol. I N:o 3

DENTINAN LEHTI

KUOPION KORKEAKOULUN HAMMASLÄÄKETIETEEN OPISKELIJOIDEN
JULKAISU
VOL.I N:o 3
Kuopio 23.2.1977

Pääkirjoitus.....1
II-vk:n ohjelmasta syksyllä -77.....2....
HLL:n tutkintoon liittyvistä
opinnäytteistä.....4
Oulun excursio.....5
Opintoasianhoitajan veisut.....8
Potilashoidon peruskurssi.....11
Dentinan uusi hallitus.....15
Ilmoituksia.....15

LEHDESSÄMME ILMOITTAVAT
Hammasväline,Oriola OY

LEHDEN TOIMITUSKUNTA
Arja Kullaa pt.
Erja Puustjärvi
Maarit Koskinen
Markku Mikkonen

Kuopio 23.2.1977

Ryhtyessäni laatimaan tätä pääkirjoitusta ajankohtaisesta aiheesta mielessäni liikkui kovin pessimistisiä ajatuksia. Kuitenkin helmikuu on jo ehtinyt paremmalle puolelle, ja monen mielessä alkavat liikkua ajatukset tulevasta kesästä. IV-vuosikurssin kandit suunnittelevat kesätyöpaikkojaan hammaslääkärien sijaisina eri terveyskeskuksissa. Kuntapaikka-asiamiehillä on alkanut kiireet. Lääkintöhallitukseen pitäisi saada paperit lähtemään,mutta huhujen mukaan vasta huhtikuussa saadaan varmasti tietää,päästäänkö ja kuka pääsee kesäsijaiseksi. Monet tai useimmat kunnat vaativat kandilta sopimuksen jo maaliskuussa.Helsinkiläiset kandit tekevät sopimuksen monessa tapauksessa ennen, kuin ovat saanet väralliset paperit lääkintöhallituksesta. Kaikki kunnat eivät kuitenkaan sustu tekemään sopimuksia ilman virallisia papereita, joten alkaa olla kiire, monessakin suhteessa. Myös alemman kurssin opiskelijat ovat suunnitelleet kesähatjoittelua, mutta ulkomailla. Samalla voi viettää rattoisan loman tutustuen ao. maan kulttuuriin ja kansaan.Monella tavalla ilahduttavampaa verrattuna johonkin syrjäseudun terveyskeskukseen Kainuun takamailla. Kokemuksia kumpikin sinänsä.

Eipä tässä muuta kuin rattoisaa kevättä,työniloa ja lukuhaluja kaikille lukijoillemme !

Toimituskunnan puolesta päätoimittaja

Mikä tarmo lapsissamme on!
(S.Tjunin)

MUUTOKSIA II VUOSIKURSSI KEVÄÄN JA SYKSYN OHJELMAAN

Tämän hetkisten näkymien mukaan tulevat Savilahden klinikkatilat olemaan valmiit opetuskäyttöön vuoden 1978 alusta lukien. Nykyisen II vuosikurssin kohdalla tämä merkitsee sitä, että kurssin opintosuunitelmien suhteen on jouduttu tekemään erityisjärjestelyjä. Näin erikoisesti siitä syystä, että vältyttäisiin ikäviltä jonkin tai joidenkin jo kouluun otettujen kurssien lomauttamisilta ja muilta opiskelua hankaloittavilta pakonsanelemilta ratkaisuilta. Niinpä tilanne on siis ratkaistu tekemällä muutoksia II vuosikurssin lukujärjestyksiin tämän kevään ja ensi syksyn osalta; joitakin kevään kursseja on siirretty pidettäväksi vasta syksyllä ja näin saatu kolmannen opiskeluvuoden alku mielekkäämmäksi täyttämällä pakosta pois jäävät klinikkatyöajat (tai ainakin osa tästä ajasta) jo täksi keväällä tarkoitetuilla kursseilla. Syksyn opiskeluun tulevat luonnollisesti kuulumaan myös kaikki ne kurssit, jotka sinne "normaali olosuhteissakin" on ajoitettu. Tämän kevään kurssiohjelma on näimmiten saanut kenties sopivaakin helpotusta alunperin varsin tiukaksi tarkoitettuun ohjelmaansa.

Seuraavat kurssit on siirretty syksyyn -78:

- protetiikan kurssista kruunu- ja siltaprotetiikka (46 t)
- hammas- ja suukirurgia (10 t)
- röntgenologia (27 t)
- ortodontia (32 t)

yhteensä luentoja ja vastaavia harjoitutöitä on poistettu kevään ohjelmasta 115 tuntia.

Nämä muutokset eivät aiheuta kokonaisuutena katsoen viivästymistä teoreettisen puolen opiskelussa, vaan varsinainen viivästyminen tulee kliinisen vaiheen osalle. Tuo viivästys ei mitä todennäköisimmin tule olemaan enempää kuin puoli vuotta ja mahdollisuuksien rajoissa on alle puolella vuodellakin selviydyttäisiin.

Uusi järjestely ei tule millään tavalla vaikuttamaan muihin kursseihin; ainoastaan II kurssi saa alun toista sataa tuntia "ulkoiluaikaa". Laitoksen taholta on tähdennetty, että tämä järjestely aiheuttaa kokonaisuutena katsoen vähiten haittaa ja näin voidaan turvata IV vuosikurssin opiskelun eteneminen toivottuun tahtiin - kurssihan vietti jo "sapattiaikansa" syksyllä -75 odotellessaan Savo-talon klinikkatilojen valmistumista.

II vuosikurssin kannalta voisi tilannetta katsella vaikka tämän tyylisellä periaatteella: huomattavalla todennäköisyydellä talvi kohta puoliin kääntyy kohti kevättä ja päivät ne vaan pitenevät tuoden auringon mukanaan - niin ettei se nyt voine tuntua niin hirvittävän pahalta ajatella tilannetta, että vaikka uittelee tulitikkuja sulavan lumen aiheuttamissa puroissa sitä vastaan, että senkin ajan istuisi Keilatalon luentosalissa numero 4 ainoastaan kuvitellen auringonpaisteesta.

HLL:N TUTKINTOON LIITTYVISTÄ OPINNÄYTTEISTÄ

Asetus hammasl.lisensiaatin tutkinnosta astuu voimaan tänä vuonna siten, että se tulee koskemaan ensi syksynä aloittavia hammaslääketieteen opiskelijoita. Sitä ennen (koskien nykyisiä hl-opiskelijoita) on voimassa KUKKO:n antamat määräykset opinnäytetutkielmista (annettu 21.5.1976). HLL-tutkintoon vaaditaan kaksi harjoitusainetta, jotka on kirjoitettava äidinkielellä. Harjoitusaine voidaan korvata kirjallisella seminaariesitelmällä, jota koskevat määräykset ovat samat kuin harjoitusaineen. Harjoitusaineen tavotteista KUKKO:n määräykset sanovat seuraavaa (9§):

"Harjoitusaineen tavoitteet ovat seuraavat:

Harjoitusaineen kirjoitettuaan opiskelijan tulee pystyä

- osoittamaan äidinkielen käyttämisen taitoa
- käyttämään aiheeseen sopivaa esitystapaa
- rajaamaan mielekkäästi aiheensa
- jäsentämään sen käsittelyn selkeästi
- käyttämään hyväkseen tutkimuskirjallisuutta
- osoittamaan alan tyydyttävää tuntemusta"

Harjoitusaineen aiheesta ja laajudesta sovitaan asianomaisen aineen opettajan kanssa, jolle toimitetaan toinen kappale aineesta. Harjoitusainen hyväksyy ensin äidinkielen opettja ja vasta sen jälkeen ao. aineen opettaja. Mainesanaa ei aineesta anneta, hyväksyminen riittää. Hyväksytty harjoitusaine säilytetään hammaslääketieteen laitoksen käsikirjastossa, ja toinen kappale jää kirjoittajalle. Mikäli äidinkielen opettaja ei hyväksy harjoitusainetta, joutuu opiskelija osallistumaan äidinkielen kurssille. Näitä kursseja tullaan järjestämään tarpeen vaatiessa Kurssin päätteeksi opskelijan on hyväksyttävästi suoritettava aineharjoitus.

Erillinen äidinkielenkoe on pakollinen kaikille,harjoitusaineiden lisäksi. Koe on valvonnan alainen ja suoritetaan yleisenä kuulustelupäivänä (ilmottautumisessa noudatetaan kuulusteluohjesäännön määräyksiä). Opintosihteeri Virpi Mäen mukaan kuulusteluja tullaan järjestämään riittävästi. Kirjoituskoe laaditaan harjoitusaineiden aihepiiristä ja voidaan suorittaa vasta, kun molemmat harj.aineet on jätetty tarkastettavaksi ko. aineen opettajalle.

Harjoitusaine edellyttää perehtymistä ao. aiheeseen kirjallisuuden perusteella. Siksi informatioiden käyttäjäkurssi tulisi sisällyttää pakollisena HLL-tutkintoon, mikä myöhemmin toteutunee. Mikäli jotakin jäi vielä epäselväksi, kysy allekirjoittaneelta.

Arja Kullaa
IV-n vuosikurssin emäntä

MAISTELTIINPA OULUA

Ja aamujen aamua! Niin sitä vaan herättiin lauantaiaamuna puoli kuudelta eli toisin sanoen lähes perjantai-iltana. Meikäläinen kun normaalistikin herää vasta suihkussa niin nyt en herännyt vielä sielläkään. Niin ei kai kukaan voi moittia kun pesin Bliw*illä hampaat edes huomaamatta sitä. No päästiinpä siitä sitten lähtöön. Jo pihalla muistin hakea kengätkin jalkaan. Parin lyhtypylvään ja liikennemerkin ja monen muun kuhmun jälkeen törmäsin torilla linja-autokuskimme palavaan savukkeeseen ja pääsin jopa paikalleni autoon. Tasan puoli seitsemältä (± 3 tuntia) lähdimme sitten Oulua kohti. Matkalta en sitten muuta unelta muistakkaan kuin, että puraisin viipaleen kahvia jollain huoltoasemalla ja olin varma, että lähdimme takaisin tulosuuntaan. Mutta kuski olikin ovelasti kiertänyt ympäri huoltoaseman, kuten minulle myöhemmin selvitettiin.

No sitten saavuttiin aamupäivästä Oulun puoleen. Ja pienen odottelun jälkeen saapui isännäksemme huumorista päätellen paikallinen Max Kainulainen Jukka Tikanmäki. Tässä vaiheessa saimme jopa Oulun kartakin, mikä oli aika hyvin huomattu isännältämme. Tosin [illegible] :n tiukka aikataulu teki mahdottomaksi kartan paikkansapitävyyden toteamisen. No, salmo salar. Ensin mentiin sitten Linnamaalle kymmenen kilometriä pohjoiseen tai etelään tai luoteeseen kaupungista nousevalle uudelle yliopistoalueelle. Kieltämättä aika uudenaikaisesti tehty elementtierämaa. Hyvät tilat [illegible] siellon, juu. Täällä juostiin oppaan perässä tunnin verran pitkin portaita ja kirjastoja ja labroja, jotka suuresti muistuttivat meidän omia monikäyttölaboratorioitamme. Paitsi että siellä oli palosuihkut siltä varalta, että tuli tarttuu tukkaan. Tai sitten ne ei olleet palosuihkuja. Tai sitten kyllä. No joka tapauksessa sielloli upeet luentosalit. Kun niissä pulpeteissa veti niin sai. Nimittäin jos veti kantta niin sai ilmavirran puhaltamaan persoonakohtaisesti yllensä. Olivat ottaneet malliä muistaakseni Kööpenhaminasta jostain. Muuten meni kivasti. Kahvilakin oli vähintään joka kerroksessa. Tosin kerroksia oli yksi ja alakerta, mutta runsaasti niitä kahvioita oli silti. Kirjastossakin oli vekkuleita

kirjoja: sellasia, jotka oli mustia ja kolmisen senttiä paksuja ja muistuttivat lähinnä logaritmitaulukkoja ja jotka maksoivat muutamia tuhansia markkoja kappaleelta ja joita oli koko sarja ja jotka osoitti ettei rahaa kai kovin puutu. Tai kyllähän ne sitäkin valitti. Että semmosia.

Linnanreissun jälkeen tultiin sitten takaisin kaupunkiin ja koitti vapauden aika. Kokonaista kolme varttia. Aikaa siis, ettei ajatus eksy. Siellä sitten kieputtiin kaupungilla ja saatiin perin sekava kuva kaupungista. Mutta kas, tuttua ihmistäkin vilisi: itse suu- ja sorkkatautiopin professori J. Kärjä (hyvä pitämään luentoja kuulema) tallusteli isiensä mailla. Palautettakoon mieliin, että juuri Oulustahan tämä tohtori on kouluumme saapunut (virhetiedoista voitte syyttää latojaa).

Hetken pienen jälkeen kokoonnuttiin taas kulkuneuvolle ja suunnattiin syömään opiskelija-asuntola-alueen ravintolaan, jonka nimi ei millään muistu mieleen. Siinä ennen ruokailua käytiin sakilla katsastamassa kollegojemme asuntoja. Soluasuntoja nämäkin systeemillä yhteinen-keittiö-pieni-huone-jossa-kaksi-henkilöä. Puhelinkin oli joka huoneessa, jossa siis majaili kaksi henkilöä. Vuokra ei tule mieleen; kysykää niiltä jotka muistaa. Ihan siistiä, mutta pientä. Perheellisillä oli tietenkin mahdollisuus majailla omissa oloissaan. Ja päivähuoltokin oli järkätty ihaan omaan rakennukseensa.

Syötiinpä sitten lounaat ja hävittiin aulan pajatsossa, kuinkas muuten. Sitten varmaankin mentiin yliopiston teoreettisille laitoksille, joka on lähinnä lääkiksen aluetta ja jossa hampaalaisetkin oleskelevat ne kaksi ekaa vuotta. Siellä mentiin vahtimestarin kanssa ympäri tyhjiä taloja. Aika hyvät tilat sielläkin on. Uudennäköistä. Suuri luentosali oli kiva. Se oli hivenen jyrkästi porrastettu amfiteatterimainen sali. Siinä ylempänä istuvat potkivat seuraavia melkein niskaan. Ja kellarikerroskin siellä oli. Teoreettiset laitokset sijaitsevat aivan OYKS:n vieressä ja niinpä niillä onkin tunneliyhteys toisiinsa. Täällä isäntämme Tikanmäki kertoi myös oululaisten koulutuksesta sen minkä tiesi. Ja tiesihän se. Koulutus on kahden ensimmäisen vuoden aikana lähes samanlainen kuin

meillä täällä. Tosin he kulkevat prekliinisen vaiheen lääkiksenmukana (omaa henkilökuntaa yksi), mutta silti kurssit ovat samanlaiset kuin meidän. Ja kliinisen vaihe sitten Turussa. Kuulema eivät turkulaiset oikein sulata sitä, että Oulun yliopisto antaa oululaisille kaikki pelit ja vehkeet kun taas turkulaiset joutuvat yhäti maksamaan instrumenttinsa itte.

No mitäs. Laitoksilta mentiin laitoksille. Siitä vaam pihan yli Oulun Yliopistolliseen Keskussairaalaan. Tulipa tossa mieleen, että oululaiset kuvittelevat hammasklinikan olevan pystyssä siinä teoreettisten vieressä jo syksyllä -78. Eipä silti, pystyssä siinä oli nytkin. Puut.

Jaha, nyt ollaan siis OYKS:ssa. Siellä otti virallinen opas meidät huostaansa ja kertoili ensin luentosalissa kaikkia numerotietoja sairaalasta. Esimerkiksi, että me oltiin kymmenes porukka (tai jotakin sinnepäin), joka sinä päivänä hiiviskeli pitkin sairaalan käytäviä. Niitä käytäviä olikin monta kymmentä kilometriä siinä laitoksessa. Me tehtiin rutiinikierros siellä pitkin tyhjiä osastoja, jotka oli suljettu työvoimapulan takia. Sairaala pyöri siis melko vajaalla teholla. Potilashuoneet oli suunnilleen samanlaiset kuin missä tahansa sairaalassa. Labroissa tai muissa kiinnostavissa paikoissa meitä ei pyynnöistä ja oppaan yrityksistäkään huolimatta kuljetettu, koska oli lauantai ja sielloli muita porukoita niin pirusti, ettei me mahduttu sekaan. Katottiin me röntgenit ja välinehuolto ja leikkaussalitkin, joista pari oli omistettu suu- ja leukakirurgialle. Niitä vaan ei oltu koskaan vielä käytetty. Sielloli kiva putkipostijärjestelmä, jota pitkin sai viestejä kulkemaan eri osastoille vaan koodin valitsemalla. Ja nähtiin me niitä potkulautojakin. Mutta muuten oli kivaa. Kyllähän siellä sitten väsykin kun muutama kilometri laukattiin käytäviä eikä loppujen lopuksi saatu kokonaiskuvaa sairaalasta ollenkaan. Mutta oli siellä sitten pirun iso luentosali, huh. Eikä ollu edes kahviotkaan auki.

Jotta saatais lisää tekstiä niin mentiin sieltä Terveysmessuille johonkin kartanoon. Ja nyt vihdoin päästiin kahvioon. Messuilla oli kaik-

ki poukat mukana: Syöpäyhdistys, hammaslääkärit, diabeetikot, sydänsairaat etc. Hammaslääkärit olivat järjestäneet pari filmiä non-stoppätkäksi yhteen saliin. Lähinnä ne oli tarkoitettu äideille kertoen lasten ekahampaista ja sillai. Ja hammashoitajat meiltä tiukkasivat harjaustapoja ja karkinsyöntiä kunnes emo Tikanmäki ilmoitti meidän olevan meitä Sitten me saatiin ksylitolipurkkaa. Just kun joku bändi oli aloittamassa ohjelmaansa meidät paketoitiin takaisin kumijalkaan ja etsiydyttiin seuraavaksi illanviettoon, joka oli järkätty Lääketieteellisen Killan kämpälle jossain päin kaupunkia. Sitten vietettiin iltaa. Isännät olivat hommanneet leipiä ja nakei, että saatiin pahin nälkä pois ja sitten sai ostaa kaljaa ja lonkeroa omaan tahtiin. Täällä J. Tikanmäki nyt osoitti eittämättömät huumorinlahjansa speakerina ja esittäjänäkin. Kuultiin myös lauluyhtye Tukisukat ja otettiin voitto kotiin kaljanjuontikilpailussa joukkueella Kari Kokko, Pitkä-Hessu, Risto Mannberg, joista varsinkin viimeinen kittasi pullonsa hämmästyttävällä nopeudella. Näin meillä. Toivotan hyviä harjoitteluaikoja kaljakolmikolle: hyviä harjoitteluaikoja! Illan ehdoton vetonaula oli kuitenkin lähinnä alkon tarkastajalta näyttävä miekkonen tyylikkäässä liivipuvussaan solmion kera. Kyseinen heppu esitti hillittömän tulkinnan Eino Leinon runoudesta ja vielä hillittömämmän kertomuksen viskipulloista. Jokainen läsnäolija nauroi kaksinkerroin kyynelehtien, jopa isäntämmekin, jotka olivat jutut kuulleet aikaisemminkin. Esitys päättyi sitten maanmainioon esitykseen matadoristä ja härästä.

Lysti loppui sitten yhdennellätoista hetkellä ja kotia kohti alkoi matka. Matkalla ei tapahtunut kui kaksi asiaa: toiset nukkuivat ja toiset lauloivat. Käytiin me kyllä jollain huoltoasemalla kahvilla välillä. Muuta en muistakkaan. Pikkuhiljaa tiputeltiin ihmisiä sitten ympäri Kuopiota ja määkin olin kotona hiukka yli kolmen sunnuntaiaamuna. Rauha minun sielulleni.

Kari

OPINTOASIAINHOITAJAN VEISUT

Haluttaisi tässä laatia oikein pidempikin ja värikkäämpi juttu kaikista kuulumisista sitten viime numeron ilmestymisen, vaan kun näkyy tuota riittävän työtä muutenkin, niin täytyy vain todeta asiat melko lyhyesti.

Ensimmäiseksi menen tämän kevään opetusjärjestelyihin. Lienee ainakin jo jonkinlaisena huhuna liikkunut tieto, että IV-vuosikurssilla pitenisi päivittäinen klinikka-aika peräti iltaseitsemään saakka. Jotain perää tällä huhulla onkin. Nimittäin, kun pyrkimyksenä on, että vanhin kurssi saisi kliiniset opintonsa suurimmalta osalta päätökseen ensi jouluun mennessä. Jotain teoreettista puolta, seminaareja sekä lopputenttejä saattaisi vielä jäädä seuraavan vuoden alkupuolelle. Jotta tuohon tavoitteeseen - työt valmiiksi tulevaan jouluun mennessä - päästäisiin, tarvitaan vanhimmalle kurssille jostain noin kolmensadan kliinisen työtunnin lisäys tämänvuotiseen suunniteltuun työaikaan. Tähän on laskettu päästävän, jos päivittäistä työaikaa jatketaan maaliskuun alusta vuoden loppuun kolmella tunnilla ja tämä lisäys kokonaisuudessaan käytetään vanhimman kurssin hyväksi. Tästä suunnitelmasta on keskusteltu sekä sen toteuttamisen edellyttämästä rahoitus- ja henkilökuntalisäyksestä.

Käytännön ongelmana saattaa olla rahoituksenkin mahdollisesti järjestyessä lisähenkilökunnan saanti sekä vuorotyön tuomat hankaluudet nykyiselle henkilökunnalle. Joten eipä nuolaista ennen kuin tipahtaa, vaan katsotaan maaliskuulle.

Edellä selvitettyyn järjestelysuunnitteluun liittyy myös nykyisen toisen vuosikurssin opiskelun järjestäminen ensi syksynä. Itsestään selvää on, ettei se voi aloittaa kliinistä työskentelyä vielä syksyllä, jos vanhimmalle kurssille suunnitellusta työajasta pidetään kiinni, eikä nykyisen kolmannen vuosikurssin jo tälläkin hetkellä vähäisestä työajasta rapsaista jotakin pois. Niinpä onkin suunniteltu, että jotakin "opetuspaketteja" siirretään toisen vuosikurssin kevätkaudelta (siis kulumassa oleva kausi) ensi syksyyn ja vastaavasti syksyn ohjelmasta kliinisten töiden kanssa rinnan kulkeviksi suunnitellut kurssit syksyyn 1978 tai resurssien (opettajien ennenkaikkea!) mukaan kevätlukukauteen 1978. Tämä mahdollistaisi toisaalta vanhimman kurssin mitä todennäköisimmän kliinisestä harjoittelusta poistumisen vuoden 1978 alkupuolella ja toisaalta myös Savilahden klinikan valmistumisen ja käyttöönoton vuoden 1978 alkupuolella.

Tällöin myös nykyinen kolmas vuosikurssi pääsisi kirimään umpeen kliinisessä harjoittelussa olevaa vajausta. Nykyinen toinen vuosikurssi taasen pääsisi heti täysipainoiseen kliiniseen työskentelyyn.
Asia ei ole kuitenkaan aivan tällä päättelyllä selvä. Nimittäin Savilahden klinikka ei pelaa vielä tämänhetkisellä osaston henkilökunta- ja opettajamäärällä, vaan tarvitaan roimasti lisää. Korkeakoulun valtuustossa on tosin hyväksytty 26 uutta virkaa ja tointa hammaslääketieteen osastolle vuodelle 1978, mutta saada hätätilapuheilla hekumoivat ja keinottelevat hallitusherrat Helsingissä tajuamaan, että nämä virat tarvitaan todella, että kyseinen lukukin on jo alakantissaan ja hellittämään valtion kukkaron nyörejä olisi todellinen saavutus. Ei tarvitse muuta kuin palauttaa mieliin, että koko maamme korkeakoululaitoksille kaavaillaan hallituksen toimesta noin 50 uutta virkaa ja tointa, niin tajuaa, että tarvitaan vielä kovempia puhujia ja selittäjiä kuin mistä maamme hallitus koostuu. Joten todetaanpa vain, että toivossa on hyvä elää kuten lapamatokin sanoi.
Vielä olisi sitten pari asiaa, joista piti mainitsemani. Yksi on tämä ortodontian professuuri, vai olisiko se ollut apulaisprofessuuri. Huhut kun kerotavat että vaaka Helsingissä olisi kallistunut sen puolelle. Mene ja tiedä, toivottavasti.
Toinen asia on sitten tuohon edelliseen liittyen kariologian professorin tai apulaisprofessorin virka. Sen kun piti oleman seuraavana tärkeysjärjestyksessä niin osastomme intresseissä kuin tätä tehden myös koko korkeakoulussa. Niinhän me tyhmemmät luulimme, kun sekä korkeakoulun rehtori ja sihteeri että osastomme esimies asian puolesta oikein kirjallisesti vakuuttelivat. Viimeisin vaihe tässä asiassa on nimittäin se, että joulukuun puolivälissä Helsinkiin lähetetyssä virkaehdotusluettelossa vuodelle 1978 professorinvirkoina hammaslääketieteen osastolle esitetään tärkeysjärjestyksessä ensimmäisenä suupatologian ja purentafysiologian apulaisprofessuuria (!) ja toisena röntgenologian apulaisprofessuuria. Kariologian/ortodontian (eduskunnan päätöksestä vuodelle 1977 riippuen) professuuri siis yhtäkkiä putosikin pois, ikäänkuin menetti vielä syksyn alussa painotetun tärkeytensä. Kirjoitin tuossa edellä "yhtäkkiä" koska vielä marraskuun puolivälissä ollessani jonkinlaisena opiskelijoiden edustajana keskustelemassa professoreittemme kanssa Savilahden tilanteesta ja tässä yhteydessä myös vuoden 1978 virkaehdotuksista, oli kariologian/ortodontian professuuri ensimmäisenä ehdottavien listalla. Mutta voihan olla kyllä niinkin, että kariologian/

ortodontian opetus on suunniteltu jollain muulla tavoin järjestettäväksi kuin täällä paikan päällä olevan apulaisprofessorin johdolla , joten tämän aiheen osalta kirjoitelmani saattaa olla aivan tarpeettomasti pitkitelty.
Eipä siis muuta kuin hyvää kevään odotusta kaikille.
Ensimmäiselle vuosikurssille esitän anteeksipyyntöni, kun en osannut mainita mitään teitä koskevaa. Tässä vaiheessa teillä on kai ainakin opiskeluun liittyvät asiat ok ja kliiniseen vaiheeseen päästyänne varmasti yhtä hyvin.

Terveisin
Viljo Nyyssönen
Dentinan opintoasiainhoitaja

POTILASHOIDON PERUSKURSSI

Kurssin tavoitteet:

- perehdyttää ja valmistaa tuleva hammaslääkäri itsenäiseen ja tehokkaaseen työskentelyyn lähinnä yksityisellä sektorilla.
- luoda valmiuden hyväksikäyttää erilaisia yhteiskunnan tarjoamia palvelumuotoja, esim oikeusavustajaa.

Kurssikirjana on vanha tuttu Urmas Jurpiaisen Johdatus alkeiden perusteisiin I-III 1874 (VSOP).

Luento 1 : Potilastyöskentelystä
(Pidetty aliupseerikerhon suuremmassa luentosalissa 15.12. 1976 klo 21.15.)

I Potilasmateriaalin hankkiminen vastaanotolle

a) jotta ko. seikka onnistuisi hankaluuksitta ja tehokkaasti, on ensiksi yritettävä kumota kaikki omista työskentelytavoista peräisin olevat huhut.

b) lehti-ilmoitusten ja lentolehtisten käyttö:
- iskevä mainosteksti, esim.
  - -Hyvin paikattu on parempi kuin uusi.
  - -Tällä viikolla poistoista ryhmäale.
  - -Maksa nyt - poistata myöhemmin.
  - -Yli 80-vuotiaat vanhempiensa seurassa puolella hinnalla.
  - -Jokaiselle kokoproteesien (kp/kp) ostajalle pakkaus hammaslankaa ilmaiseksi.
  - -Kokoproteesien pohjauksen mukana 2 kk:n fluoripurskutteluliuokset (vain kp/kp).
  - -Rankojen kiilloituksia edullisesti.
  - -Peruutuspaikkoja halvalla, tarjous voimassa vain rajoitetun ajan.

II Potilaan lähestyminen vastaanotolla

- tärkeätä varmat ja rauhalliset otteet

a) poliisiote
- erittäin sovelias autettaessa potilasta hoitotuoliin

b) ristivyö
- oivallinen kriisitilanteiden rauhoittamiseksi

c) koko- tai puolinelson
- huom: kokonelson vaatii kuitenkin hammashoitajan mukanaolon ja hoitoryhmän saumattoman yhteistyön

→ onnistunutta lähestymistä auttaa usein ratkaisevasti yllätysmomentti: miel. takaapäin ja hiljaa.

III Hoitovaihe

- jos tuo hoitotilanteen kannalta niin oleellisen tärkeä osanen eli potilas saadaan elävänä vastaanottohuoneeseen, saati sitten hoitotuoliin (oletetaanpa että näinkin suotuisasti sattuu käymään), alkaa varsinainen hoitovaihe. Joissain tapauksissa tulee kysymykseen joko heti hoitotapahtuman alussa tai sen kestäessä potilaan kiputunnon vähentäminen eli analgesia. (Erota: eutanasia, jota usein tarvitaan vasta hoidon lopussa.) Nykyinen lääketiede tarjoaa tällä saralla lukuisia eri vaihtoehtoja, kuten

  a) kemialliset aineet
     - esim sprayt ja injektiot

  b) akupunktio
     - eri maissa omat sovellutuksensa: suomalainen naula päähänmenetelmä ja ranskalainen vielä tunnetumpi menetelmä vain muutamia mainitakseni.

  c) hypnoosi, jossa potilaalle yritetään tolkuttaa, että hän on syvässä rauhallisessa unessa.

  Uraansa aloitteleva hammaslääkärintaimi voi kuitenkin aloittaa yksinkertaisella, mutta niin verrattoman tehokkaalla vanhalla keinolla (vrt. jo muinaiset suomalaiset):

  d) koivuhalko
     - tässä pitäydymmekin yksinomaan tähän menetelmään ja käsittelemme sitä hieman yksityiskohtaisemmin:
       - edut
         1) lähes jokaisen saatavilla
         2) erittäin edullinen ja riittoisa
         3) helppo ja yksinkertainen käyttö
         4) nopeavaikutteinen: lähes välitön relaksaatio potilaalle
         5) tehokas terapeuttinen leveys (yl. 10-15 cm) helposti määritettävissä
         6) kestää pitkäaikaistakin varastointia (vaatii kuitenkin kuivat liiteritilat)
       - haitat (vain muutamia)
         1) pientä jälkisärkyä ja turvotusta voi joskus esiintyä
         2) saattaa vaikuttaa häiritsevästi potilas-lääkäri - suhteeseen

- indikaatiot
  1) rauhaton potilas
  2) angstinen potilas
     -saadaan helposti aikaan noitraali tila
  3) jälkihoito
     - lähinnä laskutus
- kontraindikaatiot
  1) vahvempi tai aseitautunut potilas (ehdoton kontraindikaatio)
  2) nyrkkeilijä, painija tms.
  3) potilas tai hänen lähisukulaisensa tuomari, poliisi tai verovirkailija
- menetelmä voi vaatia joskus tuekseen esilääkityksen, esim. Koskenkorva 4 cl x 5 joka 15. sekunti 10 minuuttia ennen hoitoa (kuuri loppuun). Silloin tällöin potilaat ovat jo itse huolehtineet esilääkityksestään. Tällöin ko. analgesiamuodosta käytetään nimitystä kokovartalopuudutus, jossa yliannosteluvaara on ilmeinen.

IV Muita hoidossa huomioitavia seikkoja

1) potilaan huuto
   a) kts. III d
   b) kiristysside kaulaan
      - asetetaan regio vertebrae cervicales V-VI (tiukasti)
      - indisoitu myös pään alueella sattuvissa verenvuodoissa (nenäverenvuodot, hampaanpoistojen jälkivuodot yms)
2) potilaan kunto
   - huonokuntoinen potilas laskutettava ennen jokaista hoitokertaa
3) turbiinin terän jäähdytys
   - ehdottomasti riittävä vesijäähdytys, ettei kallis terä kuumenisi käyttökelvottomaksi
4) tehoimurin käyttö
   - huomattakoon, että kieli saa jäädä potilaan suuhun
5) eristysaineista
   - eristysnauhan käyttö eristysaineena vain tarkoin harkiten

V Motivaatiovaihe

- vaikeina yleensäkin saada potilas puhutuksi seuraavaan hoitokertaan suostuvaiseksi.

VI Hankaluuksia potilastyöskentelyssä

a) lasku jää maksamatta
- konsultoidaan lähintä poliisiviranomaista

b) potilas karkaa kesken hoidon
- lisätään annostusta kts. III d
- vastaanottotilojen ovet ja ikkunat suljettava huolellisesti
- hammashoitajan valintaan kiinnitettävä erityistä huomiota (miel. entinen painija tai vastaava)

c) häiriintyvät naapurit
- vastaanottotilat äänieristettävä muista tiloista huolella

VII Potilaskortistosta

- potilaiden henkilötiedot ja osoite erittäin tarkasti
- laskun perimisen helpottamiseksi samaten lähisukulaisten, -omaisten ja perikunnan nimet ja osoitteet
- valokuva
- potilaan tunnistaminen laskutuksen vaikeutuessa helpottuu
- potilaan entisöiminen hoidon jälkeen helpottuu

Tätä luentosarjaa koskevat kysymykset ja huomautukset on lähetettävä 31.12.1976 mennessä (mainittu päivä mukaanlukien) tämän lehden toimitukseen käyttäen sitä varten painettua lomaketta, joka on tämän lehden viimeistä seuraavalla sivulla.

Älkää kuitenkaan unohtako kurssin seuraavia luentoja ja niiden aikoja:

29.02.1977 klo 23.15 : Lakimiehen hankkiminen
31.04.1977 -"- : Oikeudenkäyntitekniikkaa ja
31.09.1977 -"- : Uudelleenkoulutus-ainoa oikea vaihtoehto.

Luentopaikat ilmoitetaan hyvissä ajoin luentojen jälkeen.

DENTINAN UUSI HALLITUS

Hanna Pajukoski pj.
Viljo Nyyssönen vpj.,opintoasiat
Hannu Kuivalainen opintoasiat
Harri Tulla harrastus
Maarit Koskinen ulkoasiat
Heli Suomalainen sihteeri
Irma Matinlauri opintoasiat
Ari-Pekka Parviainen taloudenhoitaja

KUNTAPAIKKA-ASIAMIEHET
Merja Vartiainen
Anja Ikonen

ILMOITUKSIA

SHOL:N liittokokous Helsingissä 19.3.1977 (Hammaslääkäripäivien yhteydessä).

Hammaslääkäripäivät Helsingissä 17-19.3.1977. Ilmoittautumislista ilmoitustaululla.

KuoSO:n denttarien opintokerho kokoontuu kevään aikana tiistaisin Huuhankadun kerhohuoneella klo 19.00 (Huuhankatu 1)

Mikäli olet kiinnostunut harjoittelusta ulkomailla,ota yhteyttä Kyösti Oikariseen puh. 921-335533

URAN VOI ALKAA NÄINKIN

MUTTA
PAREMMIN SE KÄY VÄLINEEN KAUTTA!

ORIOLA OY **HAMMASVÄLINE**